

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság **Budapesten, 2010. év szeptember hó 1. napján** tartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t:

A befolyással üzérkedés büntette miatt a vádlott ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Bíróság 2010. év január hó 7. napján kelt 22.B.480/2008/36. számú ítéletét **hatályon kívül helyezi és az eljárást megszünteti.**

A pótmagánvádlót kötelezi, hogy az eljárásban felmerült 28.050 (huszonnyolcezer-ötven) forint bünnügyi költséget fizesse meg az államnak.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Bíróság 2010. év január hó 7. napján kelt 22.B.480/2008/36. számú ítéletében a vádlottat az ellene befolyással üzérkedés büntette miatt emelt vád alól felmentette. Kötelezte a pótmagánvádlót az eddig felmerült 28.050 forint bünnügyi költség államnak történő megfizetésére.

Az ítélet ellen a pótmagánvádló a törvényes határidőben nyújtott be írásbeli fellebbezést, az elsőfokú bíróság ítéletét a vádlott és védője tudomásul vette.

A pótmagánvádló képviselője a fellebbezése írásbeli indokolásában rögzített álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás felderítetlen. Csak az intézkedő rendőrök tanúkenti meghallgatásával tisztázható, hogy a jelentésükben írt vádlottól származó közlés valóban megvalósította-e „a befolyásolásnak legalább félreérthetetlen sejtetését, amely azt a látszatot keltette bennük mintha a vádlott képes lett volna az ismerős hivatali személyt befolyásolni”. Emellett indítványozta a pótmagánvádló fiának, aki a rendőri intézkedésnél jelen volt tanúkenti kihallgatását is.

A másodfokú nyilvános ülésen a pótmagánvádló jogi képviselője bizonyítási indítványát az írásbelivel egyezően fenntartotta. Érdemi perbeszédében előadta, hogy az elsőfokú bíróság megállapításával szemben nincs jelentősége annak, hogy a vádlottal kapcsolatban álló személy valóban hivatalos személy-e. A színlelt befolyásolás körülményének ugyanis - álláspontja szerint - nincs jelentősége. Ugyanakkor a vádlott az intézkedő rendőrnek azt adta elő, hogy „BM-s ismerősei”

segítségére számíthat. Ezt a körülményt tartalmazza a rendőrök által leírt jelentés, mely tanúkénti kihallgatásuk mellőzése ellenére is tanúsítja a vádlott által mondottakat. Indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a vádlott bűnösségének megállapítását a Btk. 256. § (1) bekezdésébe ütköző és a szerint minősülő 1 rb. befolyással üzérkedés bűntettében.

A pótmagánvádló felszólalásában az őt ért fenyegetésnél veszélyesebbnek tartotta azt, hogy az intézkedő rendőröket is megfenyegette a vádlott. Kijelentette, hogy az esetről jelen nem is volt jelen.

A vádlott védője álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a bizonyítékokat helytállóan mérlegelte és jogi indokolása is kifogástalan. A vádlott úgy érezte, hogy vele szemben egy jogtalan helyzet alakult ki, ezért kért a rendőrségtől segítséget. Az irányadó, helyesen megállapított tényállásból is az következik, hogy a vádlott semmilyen bűncselekményt nem követett el, ezért törvényesen döntött az elsőfokú bíróság mikor felmentette őt. Ahogy ezt az elsőfokú bíróság is jelezte kérdéses, hogy jogosult volt-e egyáltalán a pótmagánvádló vádat emelni az ügyben. Amennyiben a másodfokú bíróság úgy ítéli meg, hogy erre nem volt jogosult, ez esetben az elsőfokú bíróság törvényes vád hiányában járt el, ezért az ítélet hatályon kívül helyezésének és az eljárás megszüntetésének van helye. Ezért elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, másodlagosan pedig utóbbi döntés meghozatalát indítványozta.

A vádlott felszólalásában és az utolsó szó jogán kinyilvánította, hogy a pótmagánvádló a történetkor nem is volt jelen, a lakásügyben polgári per van folyamatban.

A Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Bíróság pótmagánvádló fellebbezéssel támadott ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül a Be. 348. § (1) bekezdése alapján. Az elsőfokú bíróság által követett eljárási szabályok tekintetében megállapította, hogy a Fővárosi Bíróság ítéletének indokolásában helytállóan foglalkozott azzal a körülménnyel, hogy a pótmagánvád befogadásakor a bíróságnak vizsgálnia kellett volna azt a körülményt, hogy az ügyben helye van-e egyáltalán pótmagánvádlóként történő fellépésnek az eljárási törvény vonatkozó rendelkezéseinek - a Be. 52., 54. §, 199. § (2) bekezdés és 229. § (1) bekezdés - az értelemszerű egybevetése alapján. E körben helyesen utalt a sértett fogalmának anyagi jogi és eljárásjogi különbözőségére, továbbá arra, hogy a befolyással üzérkedés jogi tárgya a tágabb értelemben vett közélet tisztasága, ezzel összefüggésben így már ez alapján sem lehet egyértelműen egy meghatározott passzív alany jogsérelmére következtetést levonni (elsőfokú ítélet 4. oldal 6. bekezdése - 5. oldal 2. bekezdése). Az 5. oldal 3. bekezdésében tett azon megállapítása, mely szerint „a vádindítvány befogadása is kérdéses volt, mert benyújtásának feltételei nem állapíthatók meg” is helytálló, azonban ennek vizsgálata az eljárás későbbi szakában sem mellőzhető. Az ÍH 2009.9. számú jogesetben a Fővárosi Ítéltábla határozata szerint: „a pótmagánvádas eljárásban a bíróságnak elsődlegesen abban a kérdésben kell állást foglalnia, hogy a bírósági

eljárás lefolytatásának alaki (eljárásjogi) feltételei fennállnak-e; csak ennek igenlő megválaszolása után eljárásjogi akadályok hiányában kerülhet sor a büntetőjogi felelősség anyagi jogi megalapozottságának vizsgálatára és a büntetőjogi felelősség tekintetében anyagi jogerőhatással bíró érdemi határozat meghozatalára."

A bírósági eljárás lefolytatásának eljárásjogi feltételeit azonban nem csupán a pótmagánvádló fellépésekor kell vizsgálnia az elsőfokú bíróságnak. Amennyiben a vádindítvány elutasításának van helye, a Be. 231. § (2) bekezdés a-d./ pontja alapján erről határoz. Ezt követően sem mellőzhető a vádindítvány törvényességének vizsgálata. Ekkor már - abban az esetben, ha nem állnak fenn az előterjesztés törvényes előfeltételei - nem a vádindítvány elutasításáról, hanem az eljárás megszüntetéséről határoz a bíróság az eljárás későbbi szakában. A tárgyalás előkészítésekor [Be. 267. § (1) bekezdés a-l./ pontja, valamint (7) bekezdése], a tárgyalás előkészítése után, de az elsőfokú bírósági tárgyalás megnyitását megelőzően [Be. 275. § (1) bekezdése], a tárgyalás során, illetve azon kívül [Be. 309. § (1) bekezdése], végül még a tárgyalás berekesztését követően is [Be. 332. § (1) bekezdés a-g./ pontja] törvényben előírt kötelezettsége a bíróságnak a büntetőeljárás megszüntetése.

Jelen esetben az elsőfokú bíróság azzal követett el eljárási szabálysértést, hogy nem észlelte a büntetőeljárás lefolytatásának alaki (eljárásjogi) feltételeinek hiányát, és erre figyelemmel nem rendelkezett az eljárás megszüntetéséről. Márpedig a BH 2008.327. számú eseti döntése szerint hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés, ha a bíróság „anyagi jogerős hatással bíró ügydöntő határozatot hoz olyan esetben, amikor törvényes vád hiányában a vádindítvány elutasításának, illetve az eljárás megszüntetésének lenne helye".

A pótmagánvádló a 2006. év augusztus hó 17. napján a buszmegállóban foganatosított rendőri intézkedést tette vád tárgyává, melynek során jelen sem volt. Az intézkedő rendőrök nem vele, hanem a fiával és élettársával szemben intézkedtek. A Nyom.704/2007. számú nyomozati iratok között elfekvő jelentés szerint ugyanis a vádlott velük szemben tett bejelentést és az intézkedő rendőrnek a velük kapcsolatos intézkedés során, nem pedig a pótmagánvádlóval kapcsolatosan hivatkozott BM-es kapcsolataira.

A Be. 51. § (1) bekezdése szerint „sértett az, akinek jogát vagy jogos érdekét a bűncselekmény sértette vagy veszélyeztette". A 2006. év augusztus hó 17-i rendőri intézkedés során a pótmagánvádló joga vagy jogos érdeke nem sérült, ez a körülmény csak a fiával, illetve élettársával kapcsolatban merülhetett volna fel, akik viszont az ügyben sem feljelentést, sem pótmagánvádat nem terjesztettek elő.

A Be. 231. § (2) bekezdés c./ és d./ pontja alapján „a bíróság a vádindítványt elutasítja, ha a vádindítványt nem az arra jogosult nyújtotta be", illetve ha „a vád nem törvényes [2. § (2) bekezdés]." A 2. § (2) bekezdése szerint „törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott

személy pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi". A Be. 229. § (1) bekezdése alapján a törvényben meghatározott esetben akkor van helye pótmagánvádnak, „ha az ügyész, vagy a felettes ügyész a sértettnek a feljelentést elutasító, vagy nyomozást megszüntető határozat elleni panaszát elutasította." A Be. 230. § szerint a sértett jogi képviselője útján nyújtja be a vádindítványát.

Az előbbiekből következően a sértetten kívüli személyt nem illeti meg a pótmagánvád előterjesztése, márpedig a pótmagánvádló már csak azért sem lehetett az ügy sértettje, mert a 2006. év augusztus hó 17-i rendőri intézkedés nem vele volt kapcsolatos. A Fővárosi Bíróságnak ezért már a vádindítvány beérkeztekor el kellett volna azt utasítani a Be. 231. § (2) bekezdés c./ pontja alapján. Mivel ez akkor nem történt meg, az elsőfokú bíróságnak az eljárás későbbi szakaszában is vizsgálnia kellett volna az eljárás megszüntetésének lehetőségét, mert a nem az arra jogosulttól származó pótmagánvád nem tekinthető törvényes vádnak a Be. 2. § (2) bekezdésének előbb idézett megfogalmazása szerint. Erre utal a Be. 267. § (1) bekezdés j./ és (7) bekezdése szerinti, korábban ugyancsak ismertetett eljárás megszüntetési ok, továbbá a már szintén felhívott Be. 275. § (1) bekezdés, 309. § (1) bekezdés és 332. § (1) bekezdés d./ pont előbbiekre utaló szabálya.

E jogszabályhelyekre figyelemmel az elsőfokú bíróság úgy bírálta el érdemben a nem jogosulttól származó, ezért törvényesnek nem tekinthető vádat, hogy e körülményt csak az indokolásában tartotta szükségesnek jelezni, azonban az ebből származó jogkövetkeztetést egyebekben nem vonta le. Ezért a Fővárosi Ítéltábla a Be. 373. § (1) bekezdés l/c. pontja alapján az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az eljárást - törvényes vád hiányában - megszüntette.

B u d a p e s t, 2010. év szeptember hó 1. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.	Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.	Miszlayné dr. Lányi Éva s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

*Kiadmány hitelül:
bírósági ügyintéző*